

BÖLÜM 2

BAŞAĞRILI HASTAYA YAKLAŞIM, ÖYKÜ, MUAYENE VE İNCELEME YÖNTEMLERİ

Merve Bahar ERCAN¹

GİRİŞ

Baş ağrısı tüm toplumlarda hastane başvurusuna sebep olan en yaygın görülen yakınmalardan biridir. Amerika Birleşik Devletleri'nde, kişinin yaşamı boyunca herhangi bir türde baş ağrısı yaşama prevalansının %96 olduğu tahmin edilmektedir (1,2). Basit bir üst solunum yolu enfeksiyonunun ilk bulgusu olabileceği gibi intrakranial hemoraji, menenjit gibi hayati risk taşıyan ciddi hastalıkların da ilk bulgusu olabilir. Literatürde acil servise non-travmatik baş ağrısı ile başvuru oranı çeşitli çalışmalarda %0,5-%4,5 arasında belirtilmiştir (3). Öykü, muayene ve uygun tedaviyle hayati risk ya da uzun dönemde disabilite ile sonuçlanacak sekonder baş ağrısı sebeplerini önlemek klinisyen için kritik rol oynamaktadır. Hastadan ve/veya yakınından alınacak ayrıntılı bir öykü doğru tanı ve tedaviye giden yolda ilk ve en önemli basamağı oluşturur. Uluslararası Baş ağrısı Topluluğunun en son 2018 yılında yayınladığı Uluslararası Baş ağrısı Sınıflamasına (ICHD-3) göre 200'den fazla baş ağrısı çeşidi vardır ve primer, sekonder, ağrılı kranial nöropatiler ve diğer yüz ağrıları olarak 3 ana grupta toplanmıştır. Baş ağrısı sınıflaması Tablo 1, Tablo 2 ve Tablo 3'te verilmiştir (4). Baş ağrılarının %90'ı altta yatan bir nedenin olmadığı baş ağrısının kendisinin ana hastalık olduğu Primer baş ağrılarıdır (5). Sekonder baş ağrıları ise altta yatan sekonder nedene bağlı olarak ortaya

¹ Uzm. Dr., Ankara Gazi Mustafa Kemal Mesleki ve Çevresel Hastalıklar Hastanesi, mervegulhan@yahoo.com

gı bozukluğu gibi psikiyatrik nedenlerin varlığı ve varsa tedavi edilmesi, uyku düzeninin ve beslenme düzeninin sağlanması, aşırı analjezik kullanmaması konusunda uyarılması başarı oranını arttıracaktır.

KAYNAKLAR

1. Baraness L, Baker AM. Acute Headache. 2021 Jul 26. In: StatPearls [Internet]. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; 2021 Jan.
2. Rizzoli P, Mullally WJ. Headache. *Am J Med* . 2018 Jan;131(1):17- 24. doi: 10.1016 / 2017.09.005
3. Munoz-Ceron J, Marin-Careaga V, Peña L. Headache at the emergency room: Etiologies, diagnostic usefulness of the ICHD 3 criteria, red and green flags. *PLoS One*. 2019 Jan 7;14(1). doi: 10.1371/ 0208728
4. Özge A, Karadaş Ö. Baş ağrısı sınıflamaları. *Türkiye Klinikleri J Neurol* 2018; 11(1):1-14
5. İdiman F (2018). Baş ağrılarında Son Kırk Yıl. *Türk Nöroloji Derneği Yayını Baş ağrısında Tanı Tedavi Ve Güncel Yaklaşımlar içinde* (s. 9-20). İstanbul: Galenos Yayınevi
6. Silberstein D, Lipton R, Goadsby P. (1999). *Headache in Primary Care*. London: Isis Medical Media. Oxford. ISBN 1-901865-66-5.
7. Hainer BL, Matheson EM. Approach to acute headache in adults. *Am Fam Physician*. 2013 May 15;87(10):682-7.
8. Boran HE, Bolay H. Pathophysiology of Migraine. *Noro Psikiyatr Ars*. 2013 Aug;50(Suppl 1):S1-S7. doi: 10.4274/Npa.y7251.
9. Herricks JR, Hotez PJ, Wanga V. The Global burden of disease study 2013: What does it mean for the NTDs? *PLoS Negl Trop Dis*. 2017 Aug 3;11(8):e0005424. doi: 10.1371/ journal.pntd.0005424.
10. Vuralli D, Ayata C, Bolay H. Cognitive dysfunction and migraine. *J Headache Pain*. 2018 Nov 15;19(1):109. doi: 10.1186/s10194-018-0933-4.
11. Zarifoglu M, Siva A, Hayran O. The Turkish headache epidemiology study group. An epidemiological study of headache in Turkey: a nationwide survey. *Neurology*. 1998;50(suppl 4):80-85
12. Maizels M. The clinician's approach to the management of headache. *West J Med* 1998; 168:203-212
13. Öztürk M. Baş ağrılı Hastaya Yaklaşım, Öykü, Muayene ve İnceleme Yöntemleri. *Türkiye Klinikleri J Neurol*. 2018 ;11(1): 15-20
14. Kandel SA, Mandiga P. Cluster Headache. 2021 Jun 29. In: StatPearls [Internet]. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; 2021 Jan.
15. Sekhon S, Sharma R, Cascella M. Thunderclap Headache. 2021 Jul 25. In: StatPearls [Internet]. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; 2021 Jan
16. Baykan B, İdrisoğlu HA. (2011). Baş ağrısı. A.Emre Öge, Betül Baykan (Ed.). *Nöroloji Kitabı içinde* (s.373-393) İstanbul: Nobel Tıp Kitabevi
17. Şirin H. (2013). Baş ağrısı Tanısında Yardımcı Yöntemler. Murat Emre (Ed.). *Nöroloji Temel Kitabı içinde* (s.137-138) Ankara: Güneş Tıp Kitabevi